

Predstavili plány na záchranu ruín

Milovníci histórie, ľudia, ktorí sa rozhodli vo svojom voľnom čase venovať záchrane stredovekých slovenských hradov, v Brekove predstavili svoje plány a podali si pomocnú ruku. Najcennejšie sú okrem financií rady odborníkov.

BREKOV. Hrady na Slovensku vznikali z dôvodu viacerých, hlavne vojenských hrozieb Tatárov a Turkov. Obyvatelia ich začali opúšťať v 17. storočí. Slovensko tak má v súčasnosti obrovský počet hradov, z ktorých sa mnohé stali dnes už len zrúcaninami. O ich obnovu sa od konca 90. rokov začali starať aj dobrovoľníci formou občianskych združení. Ich počet v posledných rokoch výrazne rastie. Výsledky svojej práce v roku 2010 prezentovali v obci Brekov.

Prezentácie Zachráňme hrady 2010 Brekov
Autor: I.Pribula

Zachráňme hrady

Občianske združenie Zachráňme hrady vzniklo v roku 2002. Združuje dobrovoľnícke organizácie zaoberajúce sa záchranou torzálnej architektúry. Ide hlavne o hrady, no medzi členmi sú aj združenia starajúce sa o ruiny kláštora. Hlavným účelom združenia Zachráňme hrady je výmena informácií medzi členmi a prezentovanie tejto skupiny navonok. Na výmenu skúseností a nových informácií slúžia aj stretnutia členov, ktoré sa uskutočňujú raz ročne na

niektorom mieste Slovenska.

Tento rok sa prvýkrát stretnutie uskutočnilo v obci Brekov. Tu totiž existuje OZ Združenie na záchranu Brekovského hradu, ktoré bolo spoluorganizátorom tejto akcie. Uskutočnila sa 13. a 14. novembra. Združenie na záchranu Brekovského hradu je členom Zachráňme hrady od roku 2009.

V prvý deň prezentovali účastníci výsledky svojej činnosti v roku 2010, nasledujúci deň bola prehliadka hradu Brekov. Prezentácie sa uskutočnili v priestoroch Obecného úradu v Brekove.

Účastníkov prezentácie na začiatok privítal starosta obce Brekov J. Ambro a predseda združenia Zachráňme hrady F. Kostroš. Začalo sa s prezentáciou tohtoročnej činnosti združenia Apponiana, ktoré opravuje hrad Oponice, konkrétne baštu Tereš. Združenie HAS z hradu Lednica v murovaní a čistení hradnej priekopy pokročilo.

Zaujímavé informácie predniesol V. Molnár z Čeklísa, kde vykonali fyzikálne merania kopca, v ktorom predpokladajú, že sú ukryté múry hradu. J. Kubeš z Čierneho hradu priblížil archeológiu a postupné vynáranie sa hradného pôdorysu a jeho detailov. Členovia združenia Kamenná veža pod vedením V. Kuchára sa pustili do murovania a pokračovali v archeologickom výskume. Nadviazali cezhraničnú spoluprácu s poľskou Muszynou, kde tiež zachraňujú hrad.

Predseda združenia Zachráňme hrady F. Kostroš pri prezentácii

Autor: I.Pribula

Hovorili aj o starostiach

Novovzniknuté združenie Novum Castrum predstavil I. Pribula. Chceli by obnoviť Hanigovský hrad a sú v období nadväzovania spolupráce s obcou a príslušnými inštitúciami. Odstránili prerastenú náletovú zeleň, postavili prístrešok a informačnú tabuľu.

Prácu združenia Rákociho cesta vtipne okomentoval J. Ducár. Predstavil na hrade Šariš peripetie okolo rekonštrukcie nárožia hlavnej veže. P. Pavlis priblížil záchranné práce na hrade Uhrovec, kde pokračuje rekonštrukcia renesančného paláca, boli vykonané aj plánované práce na drevenom moste. Brekovčania predstavili svoje opravy múrov, ktoré účastníci mohli na vlastné oči vidieť pri nedeľnej prehliadke hradu, a dobrú spoluprácu so združením Inex.

Prezentácie Zachráňme hrady 2010 Brekov

Autor: I.Pribula

Združenie Rondel premietlo aj film

Mladé Združenie na záchranu Zborovského hradu, právne existujúce necelý rok, prišlo v hojnom počte pod vedením V. Kaminského. Predstavilo svoju činnosť, množstvo a kvalitu vykonaných záchranných prác. Združenie Rondel zastupoval O. Valigura, predstavil krátky film z ich činnosti, ktorý doplnil podrobnejším výkladom.

P. Herceg podal informácie o blížiaci sa trojdňovej konferencii Obnova hradov na Slovensku. S kolektívom Katarínky pracovali na ukončení konzervácie vonkajšieho plášťa a

koruny kostolnej veže a ručným kresaním vyrobili a na určené miesto pomocou jedinečného dreveného vrátku dopravili ťažké dubové trámy. Manželia Blahovci, vedúci združenia Leustach, predstavili tohtoročnú sezónu na hradoch Hrušov a Gýmeš a Živánskej veži. Na Hrušove okrem periodicky sa opakujúcich činností pri príprave na murovanie na paláci premurovali okenné záklenky a úplne rozsypané koruny.

Časť účastníkov prezentácie pri prehliadke hradu Brekov

Autor: I.Pribula

Situácia na východe

Východ Slovenska je mimoriadne bohatý na zrúcaniny stredovekých hradov. Pri založení združenia Zachráňme hrady neboli žiadni členovia z východu Slovenska. V súčasnosti sa táto myšlienka rozširuje veľmi úspešne najmä v Prešovskom kraji. Tento rok sa murovalo na hradoch Šariš, Kamenica, Zborov a aj v Brekove. Podobné zámery sú aj s hradom v Hanigovciach, pokusy boli aj na hrade Čičva.

Pri vzniku tvorilo Zachráňme hrady 7 združení, dnes ich je na celom Slovensku 17. Tento rok sa tento počet pravdepodobne ešte zvýši.

Zdroj: <http://korzar.sme.sk/c/5650170/predstavili-plany-na-zachranu-ruin.html>

